

حوم به درو ناخه مهوه

حاج سعید حسین

دادانی پندا دنیم، هله بوم که هندیک پرسیارم لئ کردیت، بريا دهستم شکابا و ئو ستوونم ننووسیبا. دهانیت چیت پئ کردم؟ تو منت کرد به پقیری خوراو. سرهتا لیم پارایتهوه تا پهشیمان ببمهوه، ئینجا هرمهشت لئ کردم، نخیر شکاتیشت لئ کردم. دواتر به زنجیره نوستینک ویت کردم. هر به خوت قایل نبوویت، چەند کسیکیشت لئ هان دام. هر به ناوی خوتھو بقم نهاتیت، به کۆمەلیک ناوی وەهمیشهوه هیرشت بق هینام. کاریکت کرد، له دادکا لیکولینهوهی هولیزروه، هاوزهمان دوو فەرمانی دەستگیرکردنم، به پئی دوو مادده جیاواز له یاسای سزاکانی عێراق، بق دەرکریت. یەکیکیان چونکه ناوی تقام زیاندووه و ئاوی تر چونکه سووکایتیم به دادووه کردووه!

هر بەمانشەوه نەوستایت، وات کرد له سەر ئاستی کوردستان، من یەکم کەس بە، له پئی ئىنتەریتەوە دادووه ناتقزە تۆمەتبارم دوا بخات. له ئۇرۇپا، کەس مافی ئەوھی نیبی، ناوی گومانلیکراو ئاشکرا بکات. خۇنگەر کاسیک وای کرد، سزا دەریت و ئەویشی زیانی پئی گیپیشتووه، قارهبوو وەردەگریت. تو کاریکت کرد، ناوی من وەک تۆمەتبارتی بگاتە هەمو بازکە و خالکانی پشکنینی دەفرەری ژیئر دەسەلاتی پارتی. وەک من زەرقاوی بەم، تو وات کرد، پەلیسەكانی ھاتچۆی هەولیزیش بق بگەرین! دوو ھاویبری دېرینی تو کە هەر دوو کیان نووسەرن و یەکیکیان له سلیمانیی و ئەوی تریان له سوید، سالیکە ئەوی سلیمانی داوای له سەر ئەوی سوید تۆمار کردووه و ئەویبی سی چل کاسیک ئەوەلایان بیستووه، کەچى تووات کرد له ھەفتەیکا میدیا، ھاولاتی و ئەمرق، هەر سیکیان له لابەرە یەکمیاندا ھەوالى دەرجوونی فەرمانی دەستگیرکردنی من، بلاو بکەن وە!(۱)

ھەر نووسراویکى تازە له دادکاوه، دزئى من دەردەچیت، دەستبەجتى بە یەک دوو رستە له ھەرەشەی خوتەوە، له «سەنترى سۈزۈم»وو، بق فاكس دەكیتى لە ھامموو ناخوشتر ئۇھەپە، ھەر کاسیک ئاسياوی ھەردوو لاماں بیت، دەچیتە سەر بارەھەکىي و داۋىتى با دەھیت، تا داوا لىن بکات، له قىسىخى خۆم پاشگەز ببمهوه، ئى كاڭى برا، تو کە شکاتلت لئ کردووم، دە ئىدى وازىم لى بەھىئە! ناجارم لىرەدا تکا له دادکا لیکولینهوهی هولیز بکەم، کە نۇرەبىرم بق بکات و چى زۇۋەر، حوكىم بىدات و با بېرىتەوە.

تازە كارەكە له دەستى مندا ناماوه، منىش پاشگاز ببمهوه، كەلکى نیبی، ئاخىر چەند کسیکى دېكەش، كە لە نزىكەوە دەتناسن، بە ناوی راستەقىنى خۇزىانەوە، له پئى کوردستان نىتەوە، پېشتىگىرييان له پرسیاره گومانلوبىيەكانى من کرد. ئوانىشى بېرەمەریيەكانى خۇيان سېبارەت بە خەباتى سالانى ۱۹۸۲ و ۱۹۸۴ ئى خۇيندكارانى زانکۆي سەلاحدىن له دزئى بەعس، كېتى اوھەتەوە، ھىچ كاميان رىستەيەكىان نەننوسيوه له قازانچى تو بیت. ھەز دەكەم ئەوهش بزانیت ھىچ پىنگە وتىننامەيەك لە نیوان سوید و عىراقدا بق بە يەكى تەسلىمکەرنەوە تۆمەتباران، نیبی، ئىگەر ھەبوايە نيدارەي هەولىر باوکى پېتىلای(۲) رەوانەي سوید دەکرددوه. من له كوردستان ھيچ نیبی تا له كىسم بچىت، ئىدى بقچى پىت

وایه له ترسی برباریتک که دهستی ناکاته من، له قسمه‌ی راستی خوم پاشگاهز دهیمه‌وه! تاکه سه‌رماهیه من گونتنی کومله‌لیک وشهی جوان و بویه، خاترجم به، له زیر هیچ گوشاریکدا خوم به درق ناخه‌مه. من نه‌مگوتوره تو به‌عسی برویت، یان فایلت کیراوه، تهمنی ایم پرسیویت، بچی له پاسوک ده‌کرایت؟ نه‌گهر درزیه و دمنه‌کراویت، نهوا داوای بعخشین ده‌کم و سه‌رم دای له کابرد. ایم پرسیویت، بچی له «هاوکاری»دا ستایشی عه‌بدوللا عه‌بیاست دهکرد؟ نه‌گهر بوخنانه، زمانم له گز بکه‌وت، ایم پرسیویت، نهوه چون بوو، به چاویقشین له نزمیه نمره‌ت و به‌زی تهمت له زانک و درگیرایت؟ نه‌گهر به پتچه‌وانهی قسمه‌ی منهوه، نمره‌ت زور و تهمتنت کم بوه، نهوا هه‌زه‌گوکیم کرد و سه‌رم دای له چیا رسه‌فین. ایم پرسیویت، نه‌گهر دزی پوشینی پوشکاکی سوبای میللی برویت، نه‌دی بچی وک هاویله‌کانت، سایتکی خوئیدنت نه‌فوتا؟ نه‌گهر توش سایتکی خوئیدنت له کیس چووه، نهوا له هر چیم کوتوروه په‌شیمانم و زمانم بشکت. ایم پرسیویت، بچی له نسکوکی شورشی نه‌لولولوهه تا رایه‌ین که تو له موهیدا له سایه‌ی به‌عسدا ژیاوت، توشی هیچ کیشیک نه‌هاتوویت؟ نه‌گهر لهو بازده ساله‌دا، به‌عس زله‌لیکی لئی داویت، نهوا له قسمه‌ی خوم پاشکه‌زم و سه‌رم ریزت بق داده‌نونم. نه‌گهر به ناهه‌قی یک ته‌تم و پیالت داوه، تکایه دهستینیشانی بک، با باریک کالکه به نه‌زن بشکتیم، نه‌گهر نا، ده نیدی واز له من و لهو خله‌که بهینه و چاوه‌یهی حوكی عادیلانه دادکای لیکولینه‌وهی هه‌ولیر به!^(۱)

له روانگه‌ی تزو، من کایراه‌کم، جنیوفروش و درزون. نه‌گهر نه‌مه بچجونوی پارته‌ش بروایه، نیتر تو پشتونیت له دهکردهوه و بن خم لئی راده‌کنایت. جا توو خوا هایف نیبه، زانایه‌کی وک تو، کوئی به قسمه‌ی درزینه‌کی جنیوفروش بداد؟ جا قسمه‌ی جنیوفروشیکی درزون، هیچ بایه‌خی ههیه؟ سه‌رنج بده، بزانه من که نیو هینده‌ی توش مازن نیم، هیچ بایه‌خ به قسمه‌ی لشکری جنیوفروشان و درزونان دهدهم؟ نهوه بچی تا شهر نه‌گهیشته بدر ده‌گرای مالی خوت، داکوکیت له هیچ کام لهو نووسه‌رانه نه‌گرد که من رهخنه‌نم لئی گرتون؟ هیوادارم نیتر نه به ناشکرا، نه به نهینی، نه به ناوی خوتاوه، نه به ناوی حاره‌کیمه، کاریکی و نه‌کیت، ناجار بیم، لیت بیمه‌وه دهنگ. داوه‌ی داهاتوویه‌کی روشنست بق دهکم و ناواته‌خوازم له کونگره‌ی داهاتووی پارتیدا، به زورترين دهنگ، بگایته‌وه کومیته‌ی ناومندی.

2004. 06. 09

(۱) میدیا، ژماره <۱۷۶>/۱ ۲۰۰۴/۶ هه‌ولیر. هاولاتی ژماره <۱۷۶>/۲ ۲۰۰۴/۶ سليمانی. ثمه‌ر، ژماره <۴۳>/۲ ۲۰۰۴/۶ سليمانی.

(۲) پيلا کچه‌کورديکي نوزده سالان بوه، حوزه‌برانی ۱۹۹۹ باوکی له ستۆکهۇلمۇوه بىرىبىوه بق ده‌گر و له‌وي كوشتى.

(۳) دادکای لیکولینه‌وهی هه‌ولیر نه‌گهر سه‌ریه‌خ بروایه، پيش نهوهی هه‌ولی دهستگىرکىدى من بداد، نه‌وانهی ده‌گرت که له ۱۲ ای حوزه‌برانی ۱۹۹۴ دا سليمانیبىان له خوین هەلكىتىسا، نه‌وانهی قۆلپىست ده‌گرد، كه له ۲۸۱ شوباتى ۱۹۹۵ دا زاخويان خاتانى خوين كرد. شياوى گوته نه‌وانهی له دواى سازكىدىنى نهوه دوو قه‌سابخانه‌یه بون، بچانه بىهير چاوي تىزى دادوهرى دادکای لیکولینه‌وهی هه‌وليردا دين و دمچن.